

BAŞKA AÇIDAN GÜVENLİKTE RİSK ANALİZİ ve YÖNETİMİ / YÖNETİMİ

Bilinenin aksine **GÜVENLİK / SECURITY** kavramı aslında **KURALLAR** bütünüdür. Aynı zamanda **kurallar güvenliğin öngörüsüdür.**

Kuralların varlıkları / yoklukları / uygulamaları / uygulanmaları güvenliğin sağlanmasındaki en büyük etkidir.

Kurallara uymanın kendisinden getirdiği bir sistem bulunmaktadır. Bu sistem aslında bir **YÖNETİM**. (**Güvenlik Yönetimi**)

Kurallar güvenliğin taraflarına / paydaşlarına bir görev ve sorumluluk yüklemektedir. Kurallar güvenlikte fiziki ve elektronik yapının eklenmesini de sağlar, sürdürülebilir bir **EMNİYET / SAFETY** için kurallar taşıyıcıdır.

Kurallara gereksinim duyan, hazırlayan, uyulması için kanun koyan, uygulayan, uyulmadığında cezalandırılan, uygulayıcılar yetiştiren ve sonunda yine güvenli olmak isteyen insanın kendisidir. Bütün bu sürecin hem tarafı hem de karşı tarafıdır.

Kuralların çalıtırda sistem bozulduğunda **güvenlik riskleri** oluşur, risklerin varlığı sisteme karşı tehditleri tetikler ve sonuç olarak; önlenemez ise **emniyette olma** ortadan kalkar.

Güvenlikte riskler statik olarak mutlaka vardır, kuralların bozulması riskleri harekete geçirir, kurallar riskleri fiziki ve elektronik engellerle enterne eder.

Örneğin; kimlik taşımak ve kullanmak bir kuraldır, girişlerde veya yapılan işlemlerde göstermek bir kuraldır, kimliğinizi bir kapıdan geçerken turnikeye elektronik ortamda göstermek bir kuraldır, bu eylemleri yapmadığınız, yapmak istemediniz, isteyenlere engel oldunuz o an riskler harekete geçmiştir; basit anlamda önlenemez / önlenemez tehditler oluşmaya başlamıştır.

GÜVENLİK; pratikte sürekli gelişen veya daralan bir eylemdir. Yani dinamiktir. Kavradığı alanda durmaz, bir devrim içerisindedir. Dışarıdan ve içeriden sürekli etkilenir, etkilimi arttıkça oluşan veya oluşan üstü tepkimeler verir. Aslında **GÜVENLİK, EMNİYET** in mekanıdır. Emniyet ise statiktir, olmak zorundadır, güvende olma, kalma halidir.

Güvenlik Yönetimi nin uygulanabilir eylemleri; koruma ve kollamanın yanı sıra, önlemenin temelini oluşturur ve önceden bilmeyi gerektiren riskler ve tehditlerin ortaya çıkması ve analizidir.

RİSKLERİN öngörülebilir alanları, başta **insan** unsuru olmak üzere **fiziki yapı, elektronik yapı**dır, bütün bu alanlar birbirinin etkisindedir.

İnsan unsuru risklerin oluşmasında etken ve aynı zamanda edilgen yapı ve tehdit içerisindedir. Kurallar ve diğerindeki eylemler ile çevresel döngüyü oluşturur, fiziki ve elektronik yapı bunun eklenmiş halidir.

Risklerin oluşmasında ve bunun tehdiye yönelmesinde başrolü oynayan insan; kendi **güvenlik algısının** geliştirememesidir. **Üret dümanı olsun, yapı bozulsun** çelişkisinde bocalamayı, **emniyeti sağlamanın** yolunu **güvenliyi ihlal ve ihmâl etmek** suretiyle **ekonomi politikasını** icat etmiştir.

İnsanın sosyal, ekonomik, siyasi tercihleri ve eylemleri, kendi özgürlüklerinin sınırlarıdır, bu sınırlar içerisinde kalarak, iletişim ve ilişkilerini sağlarlar, bu olması gerektirir. Eğer sınırları geçerseniz, güvenliğinize riske girer.

İnsan unsurunun toplu olarak bulunduğu çalıtma, ulaşım, eğlence, dinlenme ve ikamet alanlarında;

- Personel görevlendirme

- Kara, deniz ve hava ula??m faaliyetleri
- Kurum, kurulu?, bina ve tesisleri
- Geçici ve sürekli ikamet yerleri
- Üniversite, okul vb. gibi e?itim yerlerinde mevcut fiziki ve elektronik güvenlik yap?s?n?n tespiti, öneriler ve önlemlerin sunulmas? klasik anlamda risk analizidir.

- ?? e al?mlarda adaylar hakk?nda yap?lan mülakat ve bilgi toplama, de?erlendirmeler,
- Ula??m sorunlar?n? çözecek projelerin haz?rlanmas?,
- Binalar?n giri?-ç?k?tlar?, otoparklar, çevresel faktörlerin tespit edilmesi,
- E?itimin sürdürülebilirli?i için güvenli okul ikliminin olu?turulmas?, risk analizlerinde örnekleme çal??malar?d?r.

?nsan?n kabul etti?i tehlike olu?turan ve tehdit eden risklerin önlenmesi veya ortadan kald?r?lmas? için yap?lan bütün kar?? faaliyetler; güvenli?i sa?lamak için k?s?tlama demektir. K?s?tlamalar da bazen risk olu?turur, asl?nda **risk analizleri** güvenlik çeli?kilerini yok etmek, alg?y? olu?turmak ve önlemlerin sürdürülebilirli?ini sa?lamak için yap?l?r.

Risklerle orant?l?, güvenlik alanlar?n?n iklimine uygun, dengelenmi? bir güç emniyetin sa?lanmas?nda etkin olmaktadır. Güvenlik alg?s?n?n formata uygun geli?mesi; R?SK+TEHL?KE+TEHD?T üçgenini bozar ve enterne eder, yap?lacak de?erlendirmeler mutlaka kar??l??n? bulmal?d?r.

Yani **Analiz Planlamay? gerektirir?** Güvenli?in soyut ve somut alanlar?nda riskler farklı ?ekillerde ortaya ç?kmaktadır, toplum ve bireyler risklerin önlenemez a?amalar?nda kendi güvenlik kültürünü olu?turmuştur, bunlar yeni k?s?tlamalar, formal olmayan kurallar ve çat??malar demektir.

Güvenlik Yöneti?imi nin dinamiklerini olu?turan alg? genelinde; **bilgi, bilinç, sorumluluk ve yerine getirme** eylemleri **yönetim** olgusunun arkas?nda kalm??t?r. Güvenli?i olu?turan her a?aman?n analiz edilip, de?erlendirilmesi **emniyeti** sa?layacaktır.

?çinde bulundu?umuz yüz yıl da mevcut geli?im ve de?i?imler ki?isel, toplumsal ve çevresel anlamda riskleri daha da art?rm?? ancak öngörebilir haf?za ve prati?i silmiştir.

Çok basit bir örneklemede; bina ve tesisleri, yang?n güvenli?i ile ilgili elektronik anlamda ak?ll? bina olarak in?a ediyorsunuz ama alarm sistemini sürekli kapalı tutuyorsunuz, sebep ba?ka bir risk ve tehlikeyi önlemek için? i?te bu çeli?kiler güvenli?in en büyük aç?klar?d?r.

Analizini senteze çevirip, kurgulamad??n?z faaliyetler mutlaka riskleri beraberinde ta??r, bekleyen riskler, tehlikeleri, tehlikeler, tehditleri olu?turur. Risklerin analizi, denetlenmesi ve yönetimi / yöneti?imi mevcut standartlar çerçevesinde statik araçlar ile yap?lmaktadır, risklerin de?i?kenli?i, risklerin ortaya ç?kar?lmas? ile orant?l? de?ildir.

Ülkemizde; güvenlikte analiz faaliyetlerinin emretti?i **öngörme, önceden bilme ve önleme yetene?i** yoktur. Sonras? için bu yetenek k?s?men geli?miştir. Sonuç genel ve özel olarak da hep ayn?d?r. Suç i?lendikten sonra suçluyu bulmak, önlemleri almak veya daha da art?rmak ba?ar? olarak de?erlendirilip, çok önemsenmiştir. **Asl?nda kurallar?n uygulanmas? ile güvenli?in sa?lanmas? çeli?ki içerisinde**.

Ayn? zamanda kurallar?n uygulanabilir olmay??, uygulanmay?? veya yan?? uygulanmas? risklerle beraber ya?amay? do?al ve kabul edilebilir yapm??t?r. Toplum içerisinde birbirinden farklı güvenlik iklimleri olu?mu?, tehlike ve tehditler bu iklimler içerisinde ?iddetini kamufle etmi?, birey ve toplumlar?n birbirinden etkilenme ve bilinçlenme ileti?imini kesmiştir. Alg?lar? yan?? yönlendirmiştir.

Örnekleme; ?ehir içi ula??mda vale olarak isimlendirilen ?ah?slar en yo?un trafikte bir el i?areti ile bütün araçlar?n durmas?n?

sa?layabiliyor ve herhangi bir tepki alm?yor ancak görevi oldu?u için trafik kontrolü yapan polise ise yo?un tepki verilebiliyor?. ??te güvenlik iklimine dayal? alg? riskleri

Toplumun her kesiminde; hayat?n gereklerini yerine getirirken yap?lan bütün teorik ve pratiklerin olu?mas?nda, asl?nda bir öngörü mekanizmas? olan **R?SK ANAL?Z?** sadece güvenlikte de?il bütün alanlarda mutlak olarak görülmelidir.

Risklerin ortaya ç?kar?lmas? ve kurgulanmas? asl?nda **GÜVENL?K YÖNET?M? / YÖNET??M?** nin en temel yap?s?d?r, geri kalan organik bu temelden yükselir, yöneti?im olmas? gereken faaliyetlerin payda?lar? vard?r. **Emniyeti sa?lanan, emniyeti sa?layan** bu ikilinin entegrasyonu olumlu anlamda güvenli?in pozitif sürecidir. Bu süreci yönetmek yine kurallara uyman?n ve hukukun bir gere?idir.

Özer Özben

CSG Genel Müdür Yrd.

BAU-MYO Ö?retim Görevlisi